

Tájszabvány Borsod-Abaúj-Zemplén megyében

1. ipari táj

definíció

UNESCO

ha az ipar elvonult, mi marad (komplex problémahalmaz)

2. elméleti-fogalmi háttér

topografikus építészet (Stan Allen: csomópontok és a kapcsolatok ugyanolyan fontosak; laza váz, amit kitöltünk idővel; nem objektumok tervezése, hanem landscape; the thick 2D; nem befejezett, hanem folyamatos fejlődés; csak úgy lehet egy nagy komplex dolgot irányítani, ha feladunk a kontrollból („a landscape cannot be designed and controlled as totality,...they are instead projected and scripted”); field conditions

landscape urbanism (nagy léptékű, szintetizáló; idő-alapú, folyamat orientált, hosszútávú stratégiákkal dolgozó, közösségi célokra fókuszál; nem koordinálható teljesen precízen – „irrigating the site with potential” Koolhaas, J. Corner; operational logic over compositional design)

ecological urbanism (Nina-Marie Lister)

stabil állandó helyett organikus model; „shifting steady-state mosaics” (C. S. Holling), we can't manage large ecosystems, we can manage ourselves and our activities; working ecologies fogalma; hybrid ecology (barnamezős területeken); restoration helyett REMEDIATION – nincs egy eredeti állapot; adaptive design

(system-based approach to urbanism supersede an object-based urbanism; Harvard)

természeti táj-urbanizált táj átfedése

a város, mint táj – a város feloldódik a tájban (települések gyűrűje veszi körül a természeti területeket (ez nem borsod)

ipar újjáformálta a természeti tájat is (természet ilyen formákat nem csinál – tanárnő hozzászólása a miskolci műhelybeszélgetések egyik alkalmán)

3. eszközök, technikák, stratégiák

kitekintés – ny-eu, k-eu

Ruhr-vidék

..., IBA, Charta Industriekultur Nordrhein-Westfalen 2020

Nord-Pas de Calais, Vallónia

..., unique biological community („Evolved Cultural Landscape” UNESCO W.H. candidate)

Louvre Lens

Cseho. - Ostrava

USA (High Line, FreshKills – landfill to landscape)

tematikus útvonalak

brownfield regenerations (Hollander, Kirkwoodm Fasla, L.Gold)

kikötő, vízpart megújítás (Hollandia)

látványelemzés (ETH Studio Basel)

területi kohézió (regionális összefogás, térségi versenyképesség, fenntartható fejlődés)

megsokszorozódik egy fejlesztés hatása, ha együtt tud működni más fejlesztésekkel; fejlesztések területi szinergiájának biztosítása; lakosság elképzeléseinek figyelembevétele; táji adottságokhoz igazodó fejlesztés

esélyt adni a természetnek, hogy magához térjen (hagyni, hogy a fák ott nőjenek, ahol akarnak; nagyon türelmesnek kell lenni; gazd+szoc+ökol.prog egyszerre a kezdetektől fogva – Emscher park, Unokáink is látni fogják)

energy landscapes (Alsó-Lausitz, IBA Fürs-Pückler Land)

megújuló (hydropower, wind E, geothermal E, solar E)

biogenic energy (biomass – biofuel, electricity and heat; gyorsan növekvő fák – tesztelték)ű

Lausitz-i Charta: Ten principles concerning the treatment of post-mining landscapes

1. Setting an Example; 2. Using Resources; 3. Fostering Identity; 4. Broadening the Planning Horizon; 5. Shaping the Process; 6. Allowing for Creativity and Innovation; 7. Generating Pictures; 8. Ensuring; 9. Building the Organizational; 10. Taking Responsibility

+ nem lehet az eredetit visszaállítani ---> ezt mondja Nina-Marie Lister is

talajjavítás (fizikai, kémiai, mechanikus, biológiai kezelés – milyen növények)

trágyázás, növénytelepítés

tradicionális tudás bevonása

helyi befektetők, helyi emberek bevonása

rendrakás, közmunka (gazdája van az elhagyottnak)

landart – kollektív emlékezet (Schachtzeichen)

akupunktúra

művészet – hozzáadott érték

dokumentálás + kiállítás: „the iconic message took place” (High Line)

4. Borsod-Abaúj-Zemplén megye

ipartört

jelen (tájsebek)

Ózd, Miskolc, stb. meddőhányók

Farkaslyuk

Esztramos

Bélkő

Kelemér láp (?)

Rudabánya

bemutató 256 féle ásvány; 60 m mély bányató; Rudaphitecus lelőhely; műemlék templomok; erdők; Natura 2000; 1% foglalkoztatottság; Városüzemeltető Kft.; újraindítható gipszbánya;

múlt - nehézipar
bányászat

jelen - kilátástalanság (vas kilója 70 ft, mindent eladnak)

eltörölni ezt a múltat «-> kiaknázatlan lehetőségek az ipari területek épületállományában, infrastruktúra

javaslat - borsodi ipari tájtúra, tematikus útvonalak
rudabányai tó revitalizációja (NARMER + mi)

tört
ma
lefedés
tanösvény